

РЕШЕНИЕ

№ 39880

гр. София, 15.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 18.09.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Златка Илиева

ЧЛЕНОВЕ: Елица Райковска
Мария Ботева

при участието на секретаря Биляня Кирилова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **10222** по описа за **2026** година докладвано от съдия Мария Ботева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 – 228 АПК вр. чл. 284 и сл. ЗИНЗС.

Образувано е по касационна жалба на Д. М. В., ЕГН [ЕГН], чрез пълномощника си адв. И. С. от САК, срещу решение № 26646/02.07.2026 г., постановено по адм. д. № 2215/2026 г. на АССГ, 84 състав, с което е отхвърлена, като неоснователна и недоказана предявена от Д. М. В. искова молба с правно основание чл. 284, ал. 1 вр. чл. 3 от ЗИНЗС, против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към министъра на правосъдието за заплащане на сумата от 20 000 евро – обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода от 14.06.2024 г. до 19.02.2026 г., ведно с претендираната законна лихва от 4 665 евро за същия период и законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на обезщетението.

Касационната жалба съдържа оплаквания за неправилност и необоснованост на решението. Сочи твърдения за непълнота и едностранчивост на събраните доказателства, както и за неправилна оценка на свидетелските показания. Моли за отмяна на решението на АССГ и постановяване на решение по същество с което съда да уважи предявения иск. Претендира разноски за двете съдебни инстанции, за което прилага списък на разноските.

В съдебно заседание, касаторът редовно призован, не се явява, не изпраща представител. На 17.09.2026 г. е депозирана молба от адв. С., с която същия моли да се даде ход на делото в негово отсъствие, поддържа жалбата и моли за нейното уважаване.

В съдебно заседание, ответникът редовно призован се представлява от юрк. В. с представено в заседанието пълномощно, която оспорва касационната жалба и моли за нейното отхвърляне. Претендира присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура в съдебно заседание се представлява от прокурор К., който дава заключение да бъде потвърдено първоинстанционното решение, като правилно и законосъобразно.

Административна съд С.-град, XVI-ти касационен състав след като прецени допустимостта на жалбата и обсъди направените в нея възражения, събраните по делото доказателства и извърши проверка на обжалваното решение, постановено по реда на чл. 176, ал. 1 АПК, приема за установено от фактическа страна следното:

По исковата молба пред първоинстанционния съд е безспорно, че ищецът Д. М. В. е постъпил в Затвора – [населено място] на 25.04.2024 г. и е преведен на територията на ЗОЗТ „К.“ на 14.06.2024 г., разпределен в 8-ма група. В периода от 14.06.2024 г. до 15.08.2024 г. е бил настанен във 2-ро спално помещение с площ 40,48 кв. м. и санитарно помещение от 10,43 кв. м., с капацитет за настаняване на 10 лишени от свобода. От 15.08.2024 г. до края на исковия период /19.02.2026 г./ бил настанен в спално помещение № 3 със площ 33,33 кв. м., санитарно помещение от 9,83 кв. м. и капацитет за 8 лишени от свобода. Съгласно докладна записка с рег. № 111-30-4223#3/24.03.2026 г. от инспектор от ЗОЗТ „К.“, изготвена въз основа на месечни справки към 15-то число на съответния месец, за периода от юни 2024 г. до февруари 2026 г., броят на лицата, настанени едновременно с ищеца в посочените помещения е вариал между 5 и 7 души, като не е достигал, нито е надвишавал капацитета от 8, съответно 10 души.

Сградата, в която се намира 8-ма група, е била санирана и с подменена дограма през 2016 г., а в самите спални помещения е извършен ремонт през 2025 г. Съгласно чл. 176 ППЗИНЗС поддържането на хигиената в спалните помещения е възложено на самите лишени от свобода, а общите части – на лица, назначени със заповед на основание чл. 80 ЗИНЗС, Хигиенни материали се предоставят от администрацията по утвърдени месечни списъци, в които касационният жалбоподател фигурира като получил многократно сапун и перилен препарат за периода от юли 2024 г. до януари 2026 г.

Съгласно представени приемно-предавателни протоколи в ЗОЗТ „К.“ е провеждана ежесмесечна дезинсекционна и дератизационна обработка срещу хлебарки, мравки, бълхи и дървеници в общите площи, килиите, дюшеците и складовите помещения, за периода от март 2025 г. до март 2026 г., с изпълнител, вписан в публичния регистър на Министерството на здравеопазването. Не се е установило по делото да е имало молби или жалби на лишени от свобода в ЗОЗТ „К.“ за ухапвания от дървеници или хлебарки, нито предписани за това медикаменти, отразени в амбулаторния журнал на медицинската служба.

Съгласно протокол от изпитване № 1240773-3/27.03.2024 г. на Лабораторния изпитвателен комплекс на Столична РЗИ, проба от питейната вода в ЗОЗТ „К.“ е изследвана по химични, микробиологични и органолептични показатели, всички от които съответстват на Наредба № 9/2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

По делото е назначена комплексна съдебно-техническа експертиза.

Видно от заключението на вещото лице, студената вода в общежитието е достъпна от 06:00 до 24:00 ч., като през нощта е спирана с цел зареждане на резервоар. При аварии администрацията осигурявала питейна вода с водоноски от „Софийска вода“ АД.

В общежитието липсвал санитарен възел извън килиите, който лишените от свобода да ползват по време на престоя на открито. Уточнено е, че престоят на открито е по график, два пъти дневно по час и половина, в каре в непосредствена близост до спалното помещение, включващо площадка със спортни уреди. Видно от заключението на вещото лице килиите са близо до откритото пространство и санитарния възел е на непосредствено разстояние.

От заключението на съдебно-техническата експертиза, изготвено от вещото лице д-р Й. З. и

поддържано в съдебно заседание, се установява още, че разполагаемата свободна жилищна площ след приспадане на мебелите и обзавеждането в двете спални помещения, в които е пребивавал жалбоподателя, съответства на изискването на чл. 43, т. 4 ЗИНЗС за минимум 4 кв. м на лице, както и на основния минимален стандарт на КПИ за многочислено настаняване.

По делото са приобщиени гласни доказателства.

Св. С. Г. В. сочи, че е пребивавал в обща килия с Д. В., конкретизира периода на съвместното им пребиваване като „2021 г. или 2022 г.“, без да може да уточни по-точно дали е било лято или зима, и е заявил, че разполага единствено с впечатления отпреди повече от две години преди началото на исковия период по делото (14.06.2024 г.). Останалата част от показанията на свидетеля се отнасят общо до условията в затвора, познати му от собствения му престой там, без позоваване на лично възприятие за конкретното положение на касационния жалбоподател в периода 14.06.2024 г. – 19.02.2026 г., и без конкретизация по отношение на спалните помещения № 2 и № 3, обитавани от В. в исковия период. Соци за непригодност на условията в затвора – наличие на влага, мухъл, дървеници, хлебарки и уран във водата.

При така установената фактическа обстановка, 84 състав на АССГ е постановил оспореното пред настоящия състав решение № 26646/02.07.2026 г., постановено по адм.д. № 2215/2026 г. по описа на АССГ, с което е отхвърлил предявения иск като неоснователен. За да достигне до извода за неоснователност на иска, съдът е приел за недоказани предпоставките за уважаване на иска, като ищецът е ангажирал единствено гласни доказателства – показанията на свид. В., които, както е изложено в процесното решение, съдът не е намирал за относими към изясняване на фактите по делото.

При така установените факти, настоящия касационен състав на АССГ, достигна до следните правни изводи:

Касационната жалба е подадена в срока за оспорване на съдебния акт, от легитимирано лице - ищец за когото съдебният акт е неблагоприятен, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество. Разгледана по същество, същата се явява неоснователна.

Настоящият касационен състав намира направения от АССГ извод за неоснователност на искова молба от Д. М. В. за правилен и законосъобразен, а решението за валидно, допустимо и правилно. Първоинстанционният съд е изяснил напълно фактическата обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства, при приложението на чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС, обсъдил ги е в цялост и в тяхната взаимна връзка.

Настоящият касационен съдебен състав приема за доказано по делото, че не се установява проявено незаконосъобразно бездействие от служители на ГД “ИН“, което да е засегнало неблагоприятно правната сфера на ищеца до степен съответна на въведените критерии в чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, подлежаща на обезщетение по реда на чл. 285, ал. 1 във вр. чл. 284 вр. чл. 3 ЗИНЗС.

По отношение на преценката за достатъчност на жизненото пространство съдът е съобразил утвърдените от Европейския съд по правата на човека критерии, доколкото националната уредба по чл. 3 и чл. 43, т. 4 ЗИНЗС се тълкува в съответствие с тях. Прилагайки тези критерии към установените по делото факти, съдът е намерил, че презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС е оборена от ответника по отношение на твърдението за недостатъчна жилищна площ. От заключението на съдебно-техническата експертиза, неоспорено от страните, се установява, че ищецът е разполагал с индивидуално място за спане през целия исков период. Дори и да се приспадне допълнително пространството, заето от обзавеждането /легла, шкафчета/, което вещото лице е потвърдило, че е извършило чрез личен оглед на помещенията, разполагаемата свободна площ остава в границите, изключващи самостоятелно нарушение по см. на чл. 3 ЗИНЗС, а съчетано с установеното отсъствие на друг съпътстващ дефицит с достатъчен за кумулативен

ефект нтензитет не съставлява нарушение и в комбинация с останалите оплаквания. Обстоятелството, че данните за заетостта на помещенията почиват на месечни, а не на ежедневни справки, съдът е счел, че не е достатъчно да разколебае извода за съответствие, доколкото липсват каквито и да е насрещни данни или твърдения за конкретни дати на превишаване на капацитета – тежестта на ищеца да индивидуализира твърдяното нарушение по време не е изпълнена със самото общо твърдение за пренаселеност.

По отношение на твърденията за влага, мухъл и течове в спалните помещения, първоинстанционния съд е приел, че ищецът не е ангажирал никакви доказателства за разлика от другите твърдени вреди, за които е поискал, и по което искане е назначена експертиза. В представените журнали от страна на ответника, свързани с медицински проблеми и дискомфорт, съдът не е констатирал оплаквания от други лишени от свобода в такава насока.

Първоинстанционният съд се е позовал на константната практика на касационните състави, според която съществуващият дискомфорт, настъпил от самото пребиваване в затвора, не подлежи на репарация, освен ако не е резултат от конкретни нарушения на законовите изисквания за условията на задържане, които водят до страдания или трудности, надхвърлящи неизбежното ниво, присъщо на лишаването от свобода. Настоящата инстанция споделя извода, че само при такива нарушения се приемат за настъпили неимуществени вреди, които подлежат на обезщетяване, а такива в случая не се констатира.

По отношение на твърденията за наличие на хлебарки, гризачи и дървеници съдът правилно е съобразил, че по делото са представени документи за провеждана ежесмесечна ДДД обработка от лицензиран изпълнител, при липса на регистрирани оплаквания на ищеца или на други лишени от свобода в обекта и на медицински данни за ухапвания. Макар нещото лице да признава, че протоколите за обработка не доказват пряко отсъствието на вредители, а единствено провеждането на превантивни мерки, в случая липсва насрещно доказателство от страна на ищеца – нито сочи медицинска документация за алергични реакции или ухапвания, нито конкретизира оплакванията по време – което да разколебае установеното от ответника фактическо положение на редовно провеждани обработки. Единствените твърдения за дървеници и хлебарки, извън писмените доказателства, произтичат от показанията на свидетеля В., които съдът не намира за относими към изясняване на фактите по делото. По тази причина съдът правилно е намерил за недоказани твърденията за лоша хигиена и наличието на вредители в затворническите помещения. Това обстоятелство налага извода за липса на бездействие от страна на длъжностни лица при затворническата администрация, свързано с осъществяване на законово задължение по чл. 150, ал. 1, т. 3 и чл. 151, ал. 2 ЗИНЗС, а именно, че медицинските специалисти в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода изпълняват задълженията на здравни инспектори и дават предписания относно хигиената и чистотата на помещенията и на настанените в тях лишени от свобода и че под контрола на медицински специалист ежесмесечно се извършва основно почистване и дезинфекция на спалните и помещенията за общо ползване. Съдът правилно е намерил за необходимо да отбележи, че независимо от законоустановените задължения на затворническата администрация за спазване на хигиенните изисквания, поддържането на добра хигиена в крайна сметка зависи най-вече от самите лишени от свобода. При редовно изтупване на постелното бельо, пране и проветряване на дрехите, къпане и измиване и почистване на спалното помещение, е в голяма степен вероятно предотвратяването на развъждането на вредни насекоми. Съдебният състав е изследвал и е установил, че по делото не е представена медицинска документация, в която да са отразени оплаквания на ищеца от ухапвания от дървеници и/или друг вид насекоми, констатирано влошаване на здравословното му състояние от подобно въздействие – следи по кожата на тялото, нарушаване на психичното и

психологичното състояние, както и предписана симптоматична терапия. Обсъдил е и показанията на свид. В., като е посочил, че същите не намират подкрепа в представената и неоспорена информация от ответната страна.

По отношение на липсата на санитарен възел извън килиите за времето на престой на открито съдът е приел фактът за безспорен, потвърден и от самото заключение на вещото лице, но закономерно е обсъдил, че не съставлява сам по себе си нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, доколкото престоят на открито е организиран по график в каре, разположено в непосредствена близост до спалното помещение, до което лишените от свобода имат пряк достъп преди и след престоя на открито. Поставянето в условия на временна липса на санитарен възел в рамките на ограничен по продължителност престой на открито, без други съпътстващи обстоятелства, не съставлява по своя характер и интензитет нарушение, уронващо човешкото достойнство по смисъла на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС.

Обстоятелството, че водоподаването е прекъсвано през нощните часове по технологични причини, не съставлява само по себе си нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, доколкото е документирано, че при аварийни ситуации администрацията осигурява алтернативно водоснабдяване, както правилно е приел съдът.

По отношение на качеството на питейната вода съдът подробно се е аргументирал в процесното решение, позовавайки се, както на представеният протокол от изпитване от 27.03.2024 г. на Столична РЗИ, така и на заключението на вещото лице и допълнителните разяснения дадени от него в заседанието по делото. Протоколът представлява обективно доказателства по делото относно химичните, микробиологичните и органолептичните показатели на водата в обекта. Освен това ищецът не е посочил оплаквания, които да са били регистрирани писмено, респ. проведено лечение от стомашни и други проблеми, нито медицинска документация за свързани с консумацията на вода заболявания.

По отношение на липсата на постоянно медицинско лице съдът правилно е съобразил установеното от вещото лице за съществуващ проблем в тази насока, но коректно е счел, че то самостоятелно, при липса на каквито и да е данни за конкретен отказан или забавен медицински преглед или лечение на ищеца, не съставлява установено по делото нарушение, причинило вреда на ищеца – от представените амбулаторни журналы се установява обратното, а именно че ищецът многократно е получавал медицински прегледи и лечение в периода – общо 24, видно от експертизата и копията на амбулаторните журналы, но при заболявания, несвързани с твърдените условия. Такива оплаквания липсват в журнала касателно и другите лишени от свобода.

В тази връзка първоинстанционния съд е пояснил, че по делото е представена експертна оценка за психично и емоционалното състояние на ищеца с изведени данни за хепатит, употреба на наркотични вещества, формирала тежка зависимост, които не дават възможност да се разграничат твърдените вреди от обективните находки, установени с експертната оценка.

Въз основа анализ на събраните по делото доказателства настоящият състав приема за правилен извода на първоинстанционния съд с оглед изложеното, представените от ответника доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, оборват презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС по всеки от твърдените от ищеца елементи на фактическия състав и че не са налице предпоставките на фактическия състав по чл. 284, ал. 1 във връзка с чл. 3 ЗИНЗС, поради което искът следва да бъде отхвърлен изцяло като неоснователен.

Първоинстанционният съд е изяснил напълно фактическата обстановка по делото. В съответствие с чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС е събрал относимите за правилното решаване на спора доказателства, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и при съобразяване на разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС е направил верни правни изводи, които се споделят от настоящата инстанция. В тази

насока неоснователно е оплакването за допуснати от първоинстанционния съд процесуални нарушения при събирането на доказателства. Съдът е изпълнил задължението по чл. 284, ал. 3 ЗИНЗС да изиска информация за условията, при които ищецът е бил поставен в ЗОЗТ „К.“ през исковия период и е събрал относимите за изясняване на релевантните обстоятелства доказателства, вкл. ползвайки експертни знания. Не са нарушени правилата на формалната логика при обсъждането им. От приетите доказателства съдът е извел съответните правни изводи, предмет на проверка на материалната законосъобразност на съдебния акт, които се споделят. С оглед на това соченото касационно основание за неправилност на постановения съдебен акт поради допуснати съществени нарушения на процесуалните правила не се установява. Обжалваното решение е постановено и при правилно приложение на материалния закон.

По изложените съображения, съдът намира, че касационната жалба се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена като се остави в сила оспорения съдебен акт.

По разноските:

На касатора не се дължат разноски.

Ответникът по касация е направил искане за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение. Съгласно чл. 286, ал. 2 ЗИНЗС, когато искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноски в производството. Настоящият касационен съдебен състав намира, че разпоредбите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС се явяват специални по отношение на чл. 78, ал. 3 ГПК и чл. 143 АПК и не предвиждат присъждането на такова, извън случаите на пълно отхвърляне на исковата претенция, като разноските по производството включват и тези за юрисконсултско възнаграждение. Поради това касаторът следва да бъде осъден да заплати в полза на учреждението – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ съдебни разноски в размер 80 евро, определени съгласно разпоредбите на чл. 37 ЗПП и чл. 27ж Наредбата за заплащането на правната помощ.

Воден от горното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. 1 АПК, АССГ, XVI-ти касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 26646/02.07.2026 г., постановено по адм. дело № 2215/2026 г. на АССГ.

ОСЪЖДА Д. М. В., ЕГН [ЕГН], да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ сумата в размер **80.00 /осемдесет/ евро**, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение за касационната инстанция.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: